

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 10P/110/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4315209899
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jana Kosorínová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2015:4315209899.2

Rozhodnutie

Okresný súd v Leviciach sudkyňou Mgr. Janou Kosorínovou vo veci starostlivosti o J.. D. J. F., Q.. XX.X. XXXX G. J., Q.. XX.X. XXXX v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, z rodičov : T. J., Q.. XX.X. XXXX, U. S., W. XX a Z. J., Q.. XX.X. XXXX, U. Ž., Š. XXX o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

Súd návrh z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Matka mal. detí sa podaným návrhom domáhala zrušenia striedavej osobnej starostlivosti. V písomnom návrhu žiadala obe mal. deti zveriť do svojej osobnej starostlivosti a zo strany otca určiť výživné spolu vo výške XXX,-P. mesačne. V záverečnom návrhu rešpektujúc vyjadrenie staršej dcéry, navrhla J.. F. ponechať v striedavej osobnej starostlivosti, avšak v dvojtýždňových intervaloch a J.. J. zveriť do jej osobnej starostlivosti, poukazujúc na to, že toto dieťa býva často choré, čo pripisuje zmene prostredia. Poukázala na to, že sestry by si nechýbali keď sama J.. F. uviedla pred kolíznym opatrovníkom, že by si od mladšej sestry niekedy chcela oddýchnuť. Má vedomosť o tom, že otec ide stavať druhý rodinný dom, čo zaberie čas. Tiež poukázala na to, že tak, či tak dôjde k rozdeleniu súrodencov o tri roky keď staršia dcéra pôjde študovať mimo miesta bydliska. V písomnom návrhu poukázala na to, že deťom neprospejeva neustále striedanie, pričom u J.. J. dochádza k plaču. V prípade zrušenia striedavej starostlivosti navrhla styk s deťmi upraviť tak, že otec sa s deťmi bude stretávať každý nepárny týždeň od piatku 14,00 hod. do nedele 18,00 hod., počas párneho roka od 31.12. do 7.1., od 20.2. do 28.2., od 27.3. do 29.3. v mesiaci júl, v nepárnom roku od 29.10. do 1.11., od 23.12. do 30.12., 1.2., od 24.3. do 26.3. a v mesiaci august. Na pojednávaniach uviedla, že otec údajne raz medzi rečou uviedol, že mu striedavá starostlivosť nevyhovuje, čo ju nahnevalo a podala návrh na súd. Má za to, že najmä staršej dcére takáto starostlivosť nevyhovovala, keďže toto dieťa by chcelo byť s ňou. Staršia dcéra uviedla, že otec odkedy má priateľku už nie je taký ako býval. Uviedla, že otec sa málo venuje vo voľnom čase dcére, ale ináč sa vzorne o deti stará, so staršou sa učí. Mladšia ešte nevníma čo to je striedavá starostlivosť, lebo inú nepozná. Má za to, že by bolo lepšie, aby deti mali jeden domov. Tiež poukázala, že v lete ona deťom robila program, avšak otec v auguste len týždeň bol s deťmi na chate, v ostatných dňoch staršia dcéra bola sama a mladšia chodila do škôlky. Udialo sa, že staršia dcéra nechcela ísť k otcovi s tým, že u neho mala niečo „vyviest“ a otec ju údajne chytil pod krkom a udieral ju päťou do ramena, čo nie je vhodné. Ju ako matku to prekvapilo, nakoľko ho vždy považovala za perfektného otca. Po vzájomnej dohode otec zanáša staršiu dcéru do školy, uhrádza náklady v škole i chodí na rodičovské združenia. Čo sa týka mladšej dcéry tieto činnosti robí ona. Zároveň uviedla, že s otcom detí mali problémovú komunikáciu, avšak sa podrobujú poradenstvu na Referáte poradensko - psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice. Poukazovala i na to, že podľa jej názoru dieťa sa pripravuje u otca do školy aj tri hodiny, čo nepotrebuje, nakoľko má „dobrú hlavu „ a ide jej to samé. Mala výhrady k zasahovaniu do výchovy detí zo strany priateľky otca. Otec uviedol, že nevidí problém v striedavej osobnej starostlivosti, ale v osobe matky detí. Má za to, že problém nastal

keď si našiel priateľku, nakoľko odvtedy bol zo strany matky na neho vyvíjaný nátlak. Potvrdil, že v máji tohto roka matke uviedol, že sa nebude pozerať nato, ako deti trpia. Myslel to však tak, že matka mal. deťom podáva mylné informácie ohľadne jeho priateľky pod vplyvom čoho mladšia dcéra do jeho domácnosti prichádzala s plačom a nechcela vystúpiť z auta. Všetko bolo v poriadku, kým robil to čo si predstavovala matka detí. Má známosť vyše roka, pričom jeho priateľka má k deťom (aj ony k nej) dobrý vzťah. Síce majú s priateľkou do budúcnosti plány, ale u nich počítajú i s mal. deťmi. Síce mu staršia dcéra uvádzala, že chce byť s matkou, avšak on to s ňou nerieši majú za to, že je pod vplyvom matky. Sama dcéra mu uviedla, že pokiaľ by s ním mala byť len štyri dni v mesiaci ako je uvedené v návrhu, toto by jej nestačilo. Potvrdil, že od staršej dcéry vyžaduje plnenie si povinností, pravidelne sa s ňou pripravuje do školy. U matky to tak nefunguje, a potom s dcérou dobieha i zameškané, takže sa učia aj 1,5 hodiny následne im nezostáva toľko voľného času. Jeho priateľka chodí na týždňovky, takže príde len cez víkend. Vtedy mu pomáha vo varení, starostlivosti o deti, dokonca so staršou dcérou sa zvykne učiť. Vylúčil, že by niekedy staršiu dcéru udrel. Pokiaľ by sa to stalo, tak ako to matka popisuje, bolo by to viditeľné. V čase keď nemal priateľku bola s matkou ako taká úroveň komunikácia, ale následne to bolo len na úrovni nadávok. Navrhol zachovanie striedavej osobnej starostlivosti u oboch detí. Nechce, aby deti boli rozdelené, keďže sú na seba citovo naviazané. Psychologička uviedla, že pre mladšiu dcéru by striedavá starostlivosť v dvojtýždňových intervaloch bola dlhá doba, a teda staršia dcéra by sa mala situácii prispôbiť. Má za to, že v súvislosti s poskytovaným poradenstvom je zlepšenie komunikácie s matkou detí na dobrej ceste. Sám počúva názory mal. detí, ktoré sú pre neho smerodajné. Pokiaľ by staval ďalšiu nehnuteľnosť bolo by to len v záujme zlepšenia podmienok pre deti, pričom s priateľkou s deťmi vždy rátajú.

Kolízny opatrovník poukázal na pohovor s J.. F. resp. výsluch maloletej pred súdom podľa ktorého dospel k názoru, že toto dieťa by chcelo dlhší čas byť s matkou. V konečnom návrhu navrhol J.. F. zveriť do osobnej starostlivosti matke a J.. J. ponechať v striedavej osobnej starostlivosti. Zo strany otca navrhol určiť výživné pre mal. Henrietu primerané jeho možnostiam a schopnostiam. Zároveň navrhol upraviť styk otca s J.. F. v čase keď v domácnosti otca na základe striedavej starostlivosti bude J.. J..

Na základe vykonaného dokazovania zistil súd tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 4.3. 2014, č.k. 10P/288/2013-52 bolo manželstvo rodičov mal. detí rozvedené. Zároveň predmetným rozsudkom súd schválil rodičovskú dohodu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom na čas po rozvode v zmysle ktorej mal. deti sú zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s tým, že matka bude osobnú starostlivosť s mal. deťmi zabezpečovať každý párny týždeň od nedele 17,00 hod. nepretržite do nedele nasledujúceho týždňa do 17,00 hod. a otec každý nepárny týždeň od nedele 17,00 hod. nepretržite do nedele nasledujúceho týždňa do 17,00 hod. Každý s rodičov si mal. deti pred začiatkom výkonu svojej osobnej starostlivosti preberie v mieste bydliska druhého rodiča. Rodič, ktorý odovzdáva mal. deti druhému rodičovi je povinný mal. deti riadne pripraviť a druhého rodiča informovať o podstatných veciach týkajúcich sa mal. detí. Počas trvania striedavej osobnej starostlivosti sa výživné k mal. deťom neurčuje. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 3.4. 2014. Z pripojeného rozvodového spisu vyplýva, že rodičia dospeli k uzatvoreniu rodičovskej dohody o striedavej osobnej starostlivosti z dôvodu, že túto realizovali už počas priebehu rozvodového konania. Z pohovoru s J.. F. vykonaného kolíznym opatrovníkom vyplynulo, že dieťa má dobrý vzťah k obojmu rodičom, striedavá starostlivosť jej vyhovovala. Rodičovskú dohodu súd schválil majúc preukázané, že obaja rodičia majú osobné predpoklady pre výkon osobnej starostlivosti, majú vytvorené vhodné bytové i ekonomické zázemie pre starostlivosť o mal. deti, prejavili o takúto formu starostlivosti záujem a striedavá osobná starostlivosť je v najlepšom záujme mal. detí. V tom čase matka bývala v trojizbovom byte v Leviciach a otec v rodinnom dome v Žemberovciach, ktoré nehnuteľnosti boli v bezpodielom spoluvlastníctve rodičov. Matka dosahovala priemerný čistý mesačný príjem XXX,XX P., poberala rodičovský príspevok 199,60 EUR a rodinné prídavky vo výške 46,20 EUR. Otec dosahoval priemerný čistý mesačný príjem 1.207,88 EUR. Rodičia inú vyživovaciu povinnosť nemali. J.. F. navštevovala 4.ročník základnej školy v Leviciach, stravovala sa v školskej jedálni, kde mesačný poplatok predstavoval 22,-EUR a poplatok za školský klub 7,-EUR. J.. J. navštevovala materskú školu v Leviciach, poplatok za stravu činil 20,-EUR mesačne.

Pokiaľ sa týka bytových podmienok rodičov, šetrením bolo preukázané, že tieto sa oproti stavu v čase posledného rozhodnutia nezmenili, avšak byť je vo výlučnom vlastníctve matky a rodinný dom vo

výlučnom vlastníctve otca (po vyporiadaní BSM). Matka mesačne uhrádza splátky hypotéky XXX,XX P., preddavky spojené s užívaním bytu 132,-EUR, elektrinu 25,-EUR, plyn 14,-EUR, poplatok za internet a káblovú televíziu 30,49 EUR, splátky TV 61,50 EUR. Ročne uhrádza poistenie bytu 30,-EUR. J.. F. sporí 100,-EUR a J.. J. 50,-EUR mesačne. V súčasnosti matka dosahuje priemerný čistý mesačný príjem 962,61 EUR a poberá rodinné prídavky vo výške 47,04 EUR mesačne. Žije sama. Otec uhrádza mesačne hypotekárny úver vo výške 267,-EUR, preddavky za elektrinu 100,-EUR, vodu 130,-EUR ročne. Dosahuje priemerný čistý mesačný príjem X.XXX,XX P.. Býva v spoločnej domácnosti s priateľkou, ktorá pracuje a u otca sa zdržiava počas víkendu. Počet vyživovacích povinností rodičov sa nezmenil.

J.. F. v súčasnosti navštevuje 6.ročník základne školy. Stravné v školskej jedálni predstavuje 1,09 EUR/denne. J.. J. naďalej navštevuje materskú školu, kde denný poplatok za stravu je 1,19 EUR, poplatok do triedneho fondu 5,-EUR mesačne a poplatok rodičovskému združeniu 25,-EUR ročne.

Podľa zhodného vyjadrenia rodičov ako i správ podaných školou a materskou školou bolo preukázané, že náklad v súvislosti so školou J.. F. hradí otec, ktorý aj navštevuje rodičovské združenia a náklady J.. J. v materskej škole hradí matka, pričom rodičia so zariadeniami spolupracujú. Ani u jedného z detí súd nezistil negatívnu zmenu v správaní počas trvania striedavej osobnej starostlivosti (správy čl. 35,38), naopak tak škola i materská škola potvrdzuje dobrý vzťah mal. detí k obom rodičom.

V rámci prebiehajúceho konania súd v súlade s § 43 odsek 1 Zákona o rodine a § 100 odsek 3 O.s.p. cestou kolízneho opatrovníka zisťoval i názor J.. F., pričom maloletá pri pohovore dňa 9.9. 2015 uviedla, že pri neustálom sťahovaní si stále niečo zabudne. Nevyhovuje jej dochádzanie od otca do školy, nakoľko musí vstávať skôr, často už o piatej. Uvedomila si, že si lepšie rozumie s matkou, chce s ňou tráviť viac času a u nej bývať. S otcom by sa chcela stretávať podľa svojho želania. Ako negatívum u otca vníma i to, že má mladšiu sestru stále na starosti. Uviedla, že otec sa o ne vie postarať, avšak bola by najradšej, aby sa rodičia k sebe vrátili. S J.. J. sa rozhovor nadviazať nepodarilo. Na pojednávaní dňa 10.11. 2015 maloletá F. uviedla, že jej striedavá starostlivosť vyhovuje, avšak chcela by sa „striedať“ po dvoch týždňoch, nakoľko týždeň u jedného rodiča rýchlo ubehne. U otca sa do školy pripravuje dlhšie ako u matky, obaja jej však v prpravou pomáhajú. U každého z rodičov má potrebné veci, ošatenie jej kupujú obaja. Nepotvrdila skutočnosť uvádzanú matkou o tom, že by ju mal otec fyzicky atakovať.

Podľa § 24 odsek 2 Zákona o rodine ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa § 24 odsek 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 28 odsek 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 odsek 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

V zmysle § 26 Zákona o rodine ak po rozhodnutí o úprave výkonu rodičovských práv a povinností nastane zmena pomerov, môže súd zmeniť dohodu resp. rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností. Zmena pomerov môže nastať tak na strane niektorého z rodičov, ako i na strane mal. dieťaťa. Musí sa však jednať o podstatnú zmenu, teda nie o zmenu krátkodobého charakteru, v tých skutočnostiach, ktoré boli podkladom ostatného rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností. Súd pri rozhodovaní musí prihliadnuť predovšetkým na záujem mal. dieťaťa, jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu výchovného prostredia ako i na právo mal. dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Zmena pomerov odôvodňuje zmenu rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností len vtedy, ak iné okolnosti prevažujú nad požiadavkou stálosti výchovného prostredia a nové rozhodnutie zabezpečí najpriaznivejšie podmienky pre zdravý všestranný vývoj mal. dieťaťa.

V prejednávanej veci je zrejmé, že matka mal. detí podala návrh na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností zhruba po roku od posledného rozhodnutia. Žiadne tvrdenia uvádzané matkou t.j., že takáto starostlivosť už J. F. nevyhovuje keď ráno musí vstávať u otca skôr, že ju otec fyzicky atakoval v konaní preukázané neboli. V tomto smere súd poukazuje na to, že mal. deti tie isté zariadenia navštevovali nielen v čase posledného rozhodnutia ale i v čase spolužitia rodičov, pričom v tom období obe deti boli mladšie, a ani jeden z rodičov pred rozhodnutím o striedavej osobnej starostlivosti v tomto probléme nevidel. Maloletá F. ani pri jednom pohovore nepotvrdila, že by jej otec fyzicky ublížil.

Súd na základe vykonaného dokazovania výpoveďmi rodičov, šetrením rodinných pomerov, hodnoteniami materskej i základnej školy mal jednoznačne preukázané, že obdiv mal. detí i v súčasnosti majú k obojom rodičom pozitívny citový vzťah a zároveň i rodičia prechovávajú k svojim deťom pozitívne väzby. Obaja naďalej majú dobré osobnostné predpoklady pre výkon osobnej starostlivosti o mal. deti, majú záujem sa i naďalej podieľať na výchove a starostlivosti, zaujímajú sa o pocity a potreby svojich detí. V danom prípade je zrejmé, že problém nastal v nedostatočnej komunikácii rodičov, pričom k nej z horšenia došlo v období keď otec nadviazal známosť s inou ženou. V rámci tohto konania však rodičia na podnet súdu sa začali podrobovať poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, ktoré poradenstvo do rozhodnutia súdu ukončené nebolo, avšak obaja rodičia ho hodnotia pozitívne. Je chvályhodné, že i napriek nezhodám rodičov dokázali udržať i naďalej rozvíjať vzťah detí k druhému rodičovi. I táto skutočnosť svedčí o úrovni rodičovských kompetencií matky i otca, ktorí si obaja uvedomujú nevyhnutnosť spoluúčasti oboch rodičov na výchove a starostlivosti o spoločné mal. deti. Riadiac sa najlepším záujmom mal. detí ako prvoradým hľadiskom, súd návrh na zrušenie striedavej osobnej starostlivosti zamietol ako nedôvodný, keď závažnú zmenu pomerov na strane rodičov ani detí, ktorá by odôvodňovala iné rozhodnutie o úprave rodičovských práv a povinností, súd nezistil.

Rodičia si musia uvedomiť, že je ich povinnosťou urobiť všetko pre fungovanie striedavej osobnej starostlivosti. Obaja musia nahradiť záujem detí nad svoje osobné záujmy tak, aby zabezpečili ďalší riadny vývoj svojich mal. detí, ktoré by nemali byť poznačené ich vzájomnými nezhodami. Síce manželstvo rodičov (teda ich partnerský vzťah) zaniklo, avšak rodičmi svojich detí zostali naďalej. Ako milujúci rodičia si musia tiež uvedomiť, že svojim správaním, prístupom k životu, rodičovstvom a riešeniu prípadných problémov sú pre svoje deti prirodzeným vzorom, a ich vzorce správania sa budú v dospelosti praktizovať ich mal. deti.

O náhrade trov konania rozhodol súd v súlade s § 146 odsek 1 písm. a) O.s.p., nakoľko sa jedná o konanie vo veci starostlivosti o maloletých, ktoré môže súd začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre, v troch písomných vyhotoveniach. Odvolanie musí obsahovať označenie súdu ktorému je určené, kto ho robí, označenie mena, zamestnania a bydliska účastníkov, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu opovažuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha, musí byť podpísané a datované.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že :

- v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a)
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.